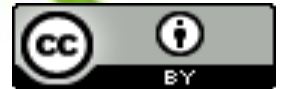

**KANSALAISTIEDETTÄ
KIRJASTOSSA**

Kirjastoverkkopäivät

25.10.2017

Heidi Laine

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Session ohjelma

13.30-13.50 Mikä ihmeen kansalaistiede: kansalaistiede tiedepolitiikassa ja käytännössä, projektipäällikkö Heidi Laine, Avoin kansalaistiede -projekti, Open Knowledge Finland

13.50-14.20 Esimerkkejä kansalaistieteen tutkimuskysymyksistä ja resursseista

Koko kansan tietosanakirja? Toimittaja, puheenjohtaja Heikki Kastemaa, Wikimedia Suomi ry.

14.20-14.45 Keskustelua

KANSALAISTIEDE

“Kansalaistiede on joustava käsite [...] Kansalaistiedehankkeet osallistavat aktiivisesti kansalaisia uutta tietoa ja ymmärrystä tuottavaan tieteelliseen toimintaan. [...] Kansalaistiedehankkeilla on aidosti tieteellinen tavoite.” - ECSA: 10 Principles of Citizen Science
<http://ecsa.citizen-science.net/documents>

Uhkia ja mahdollisuuksia

Kansalaistiede on tiedepoliittisesti kiinnostavaa, koska sen toivotaan lujittavan yleistä luottamusta tieteeseen ja valjastavan mobiiliteknologian ja big datan käyttöön.

Ilmiöön ovat tarttuneet mm.

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta: tiedeviestinnän toimenpideohjelma

Opetus- ja kulttuuriministeriön ATT-hanke: Avoimen tieteen käsikirja

Tutkimuslaitokset: Luke, SYKE

Kansalaisjärjestöt: Open Knowledge Finland

Euroopan komissio: Open Science Agenda, H2020

League of European Universities

European Association for Citizen Science

Euro-Science Open Forum

EC DRAFT OPEN SCIENCE AGENDA

Allow research funders to provide specific incentives for 'collaborative science' including societal actors and **citizen science**

Establish a European Research Hub (comparable with e.g. Research Gate) as the social media for all H2020 Researchers and beyond

Promote **Citizen Science**

Develop an evaluation model for citizen science

Citizen science eligible for funding.

Introduce openness as criterion for receiving research funding

AVOIN KANSALAISTIEDE -HANKE
9/2016-1/2017

TILAAJANA OKM:IN AVOIN TIEDE JA TUTKIMUS (ATT) - HANKE

Projektisivu:
fi.okfn.org/projects/open-citizen-science/

AVOIN KANSALAISTIEDE ON...

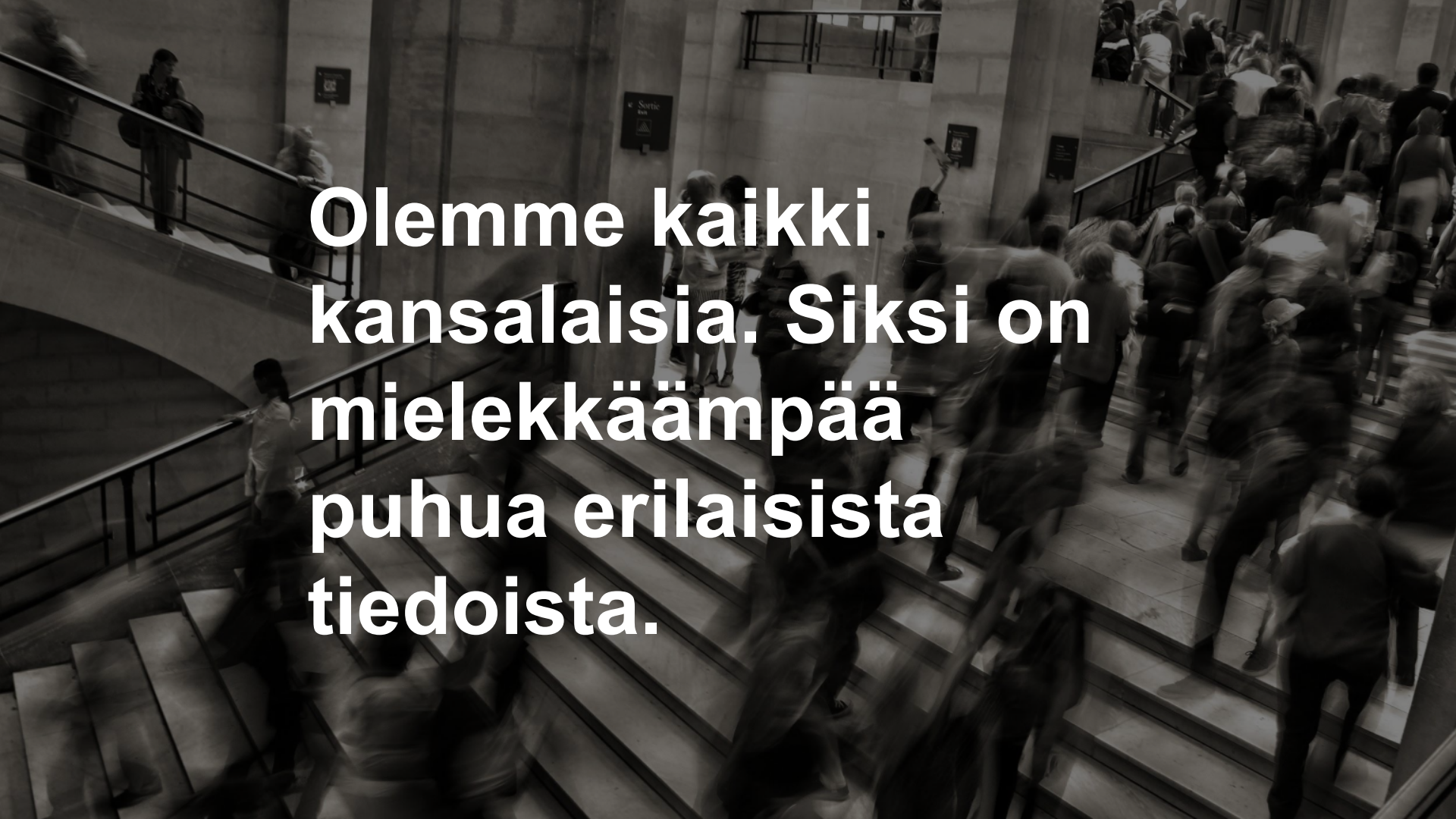
... tieteellistä tai tiedettä tukevaa tutkimusta, johon osallistuminen ei edellytä tiettyä pätevyyttä tai institutionaalista asemaa. Kaikki osallistujat saavat tunnustusta työstään ja hyötyvät sen tuloksista. Tutkimusprosessi ja tulosten julkaiseminen toteutetaan niin avoimesti, kuin etiikan ja lainsäädännön puitteissa on mahdollista.

[ECSAn 10 kansalaistieteen periaatetta >](#)

[Avoimen tieteen tiekartta >](#)

A close-up shot of an open wooden box filled with a collection of old, black and white photographs and documents. The box is made of dark wood and is filled with various items, including a portrait of a young man, a larger photograph of a man in a suit, and several other smaller photos and papers. The lighting is soft and focused on the contents of the box, creating a sense of history and discovery.

**TÄMÄKIN ON
TIEDETTÄ**

**Olemme kaikki
kansalaisia. Siksi on
mielekkäämpää
puhua erilaisista
tiedoista.**

SATEENVARJOKÄSITE

Voisiko kansalaistiede olla käsitteenä kuin avoin tiede? Arvo pikemmin kuin menetelmä, jotain sellaista jota kohti kaikki tutkimus pyrkii: “tapahtuu monitieteisessä [...] viitekehyksessä, jossa moninaiset asiantunteukset saavat legitiimin aseman.” (Alan Irwin, 1995)

AVOIMUUDEN KUUSI ASTETTA

Open Science in Practice: Researcher Perspectives and Participation, Whyte, Angus & Pryor, Graham. The International Journal of Digital Curation, Issue 1, Volume 6 | 2011

Yksityinen hallinta
Yhteistyöjakaminen
Vertaisjakaminen
Läpinäkyvä hallinnoiminen
Yhteisöjakaminen
Julkinen jakaminen*

*Jakaminen, jossa resurssit tehdään avoimesti saataville kaikille, ainakin jokin osa aineistosta ja sen kuvailutiedoista on suunniteltu maallikoille ymmärrettäväksi ja jonkin tiedeyhteisön osan uudelleen käytettäväksi mahdollisimman vähäisin rajoittein (kuten lyhyellä embargo-ajalla).

OSALLISTAMISEN ASTEET

IAP2 Best Practice Standards for Public Participation

Inform

Consult

Involve

Collaborate

Empower

Inform

Low level of
public engagement

Involve

Mid level of
public engagement

Empower

High level of
public engagement

KANSALAI- TIETEEN TYÖKALUPAKKI

Joukkoistaminen

Some-tutkimus

Laajennetut vertaisyhteisöt

Laajennettu vertaisarviointi

Biopankit

Etnografia

Muistiteto

Omadata

Avoin data

Kliiniset tutkimukset

Yhteistuottaminen

Kyselyt

Pelit ja testit

Crowdcrafting

MIKSI SE EI OLE HELPPOA

Pitää luopua oletuksesta,
että...

... ihmiset ovat
tietämättömiä.

... tiede on objektiivista.

... faktat puhuvat
puolestaan.

... tieteenalojen väliset
rajat ovat merkityksellisiä
ja pysyviä.

MITKÄ OVAT PUUTTUVAT PALIKAT?

Yhteentoimivuus?

Tallennuspaikat?

Lainsäädäntö?

Määritelmät?

Tietoisuus?

Rahoitus?

Koulutus?

Kanavat?

Alustat?

Kieli?

Tahto?

AVOIMEN KANSALAISTIETEEN PERIAATTEET

Kansalaisten osallistuminen tieteeseen on paitsi menetelmä, myös arvo ja asenne.

Ihmisten erilaisten roolien sijaan keskitytään erilaisiin tietoihin.

Monitieteisyys tunnustetaan kansalaistieteen edellytykseksi.

TAVOITETILA

- Tiede tarjoaa kohdennettuja ratkaisuja suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin, kompastumatta hierarkioihin ja tieteenalojen välisiin raja-aitoihin,
- kansalaistiede toimii tukena ja työkaluna näyttöön perustuvassa päätöksenteossa,
- tiede vaikuttaa paikallisesti ja kansalaisten arjessa,
- kansalaisten tiedelukutaito ja osallistuminen tutkimusprosesseihin on vahvalla pohjalla,
- tutkimuksen rahoittamista yhteisin varoin pidetään tärkeänä ja
- sidosryhmien välinen avoin tiedonvaihto ja keskustelu tuottavat yllättäviä oivalluksia ja yhteyksiä.

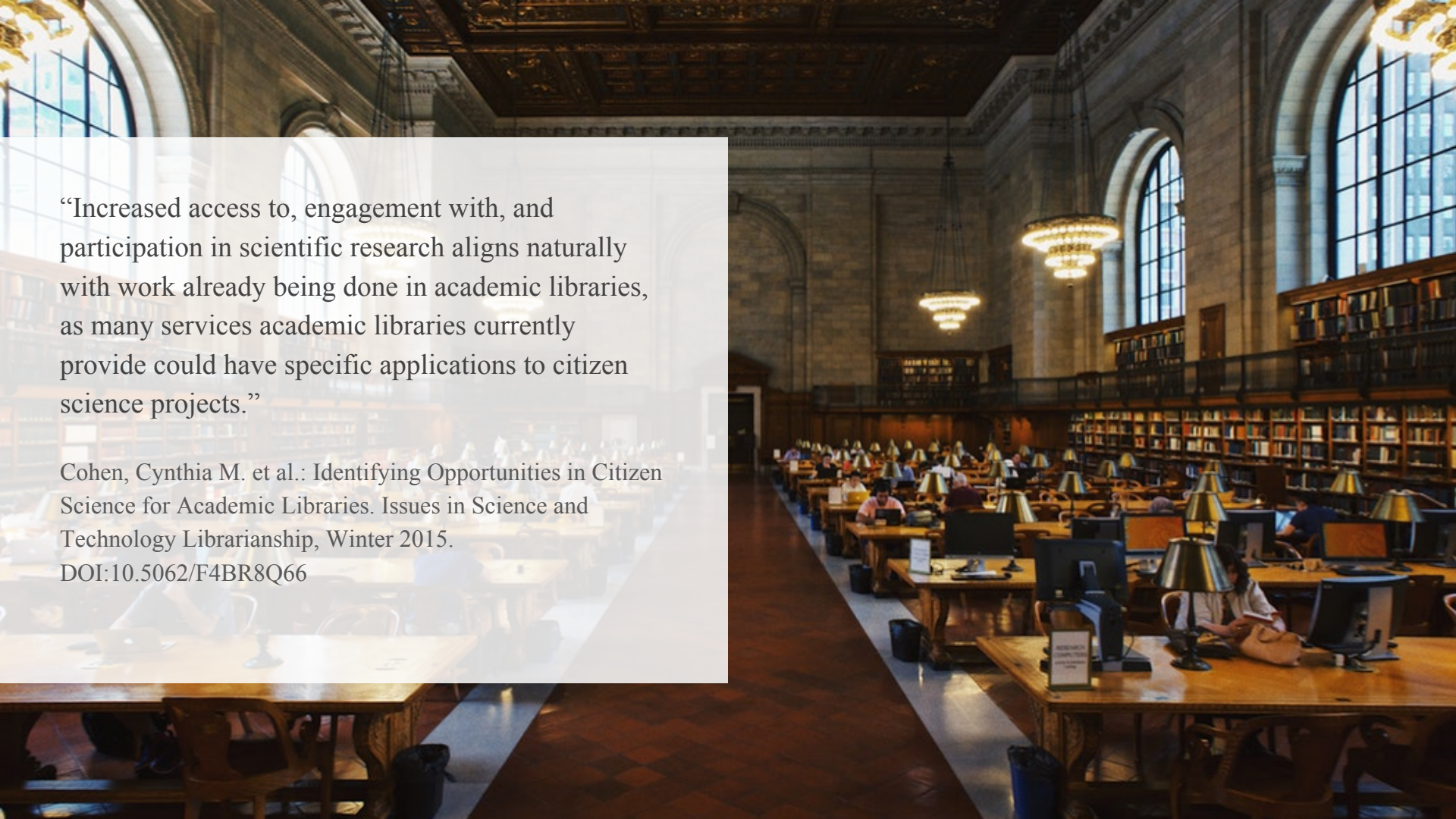

“Kansalaistiede tutuksi tiedotuksen ja kirjastojen avulla

Suomalaiset ovat innostuneita tieteestä (Tiedebarometri 2016). Kansalaistiede on kansalaisille, jos tutkijoillekin, vielä vieras käsite. Kunnallisiin kirjastoihin jalkautuva tiedotuskampanja herättää uinuvan potentiaalin. Kirjastoverkko on arvokas kansalaistieteelle myös pysyvänä resurssina.”

Tiedekirjastot ja kansalaistiede

“Increased access to, engagement with, and participation in scientific research aligns naturally with work already being done in academic libraries, as many services academic libraries currently provide could have specific applications to citizen science projects.”

Cohen, Cynthia M. et al.: Identifying Opportunities in Citizen Science for Academic Libraries. *Issues in Science and Technology Librarianship*, Winter 2015.

DOI:10.5062/F4BR8Q66

Mahdollisia rooleja kirjastoille kansalaistieteen osana voisivat olla

1. yhteisöjen kehittäminen (community building);
2. aineistojen kuratoiminen (data curation);
3. tieteellisen viestinnän kehittäminen (scholarly communication reform); sekä
4. tilojen, tekniikan ja muiden resurssien tarjoaminen (provision of space, technology, and resources).

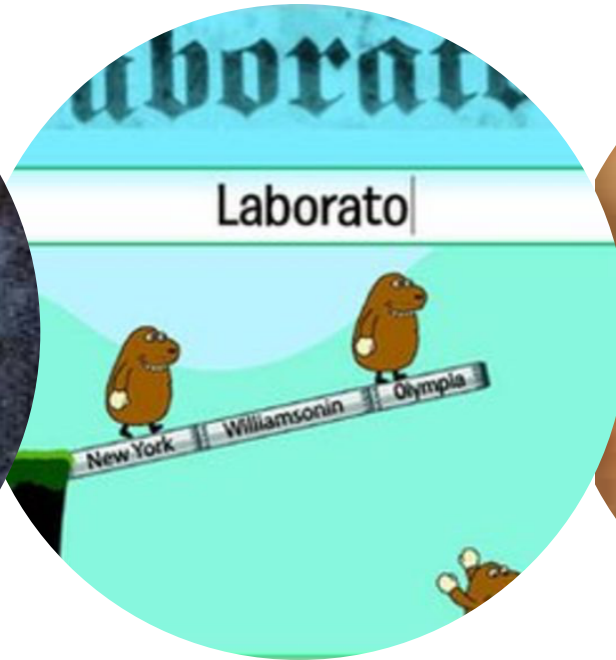
Cohen, Cynthia M. et al.: Identifying Opportunities in Citizen Science for Academic Libraries. *Issues in Science and Technology Librarianship*, Winter 2015. DOI:10.5062/F4BR8Q66

Kansalaistiedeprojekteja

GALAXY ZOO

DIGITALKOOT

KEVÄTSEURANTA

Wikidocumentaries

wiki pienelle historiale

Valokuvien tunnistaminen, paikantaminen ja ajoittaminen

Dokumenttien litterointi

fällskap, för att äfven infinna
sig och roa af med Sang och
men insecende foljderne, vilte
jag ej för egen del gå in der,
nä. Jag tyckte mig finna att
mina vänner de unga Officiers-
rene, hvilka inte vore färdes

WIKIMAPS Discover Tools Projects

Place map

1876 Nummala, C.H. Plan af Helsingfors
jämte omgifning - Helsingin osasto- ja
maailma-kaartti vuodelta 1876. Uuorgrafiikka
Helsingi, 1876.

Control points Report Export

497216.67 6672114.3 1593.2293 -386.2120

497284.55 6671946.9 1518.8895 -925.9038

Georeferencing settings

Georeferencing method Automatic

Coordinate system Helsinki coordinate system VVJ

<https://wikidocumentaries.github.io/examples/index.html>

Historiallisen paikkatiedon tallentaminen ja käyttäminen

Poista täältä sivulta

Kuratoiminen, linkittäminen, korjaaminen ja kommentointi

Tallenna wikiin

Vapaamuuran majuri Fredrik W
Järnstenin hautausmaahan
Sundström Hugo, 1908
Helsingin kaupungin museo

heidi.laine@okf.fi /
heidi.laine@helsinki.fi /
[@heidiklaine](https://twitter.com/heidiklaine)

OPEN
KNOWLEDGE
FINLAND